

Minister Edukacji i Nauki

Przemysław Czarnek

DWST-WSST.318.2859.2023.AJ
Warszawa, 26 czerwca 2023 r.

Sz. P.
Andrzej Płonka
Przewodniczący
XXIX Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich

Szanowny Panie Przewodniczący,

nawiązując do stanowiska z 31 maja br. przyjętego na XXIX Zgromadzeniu Ogólnym Związku Powiatów Polskich w sprawie kosztów funkcjonowania oświaty ponadpodstawowej, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Ad pkt a

W przypadku porównania wydatków na edukację do produktu krajowego brutto Polska plasuje się powyżej średniej krajów Unii Europejskiej (4,8% w 2021 roku). Stosunek polskich wydatków na edukację do PKB w 2021 roku wyniósł 4,9%.¹

Kwotę subwencji oświatowej ustala się zgodnie z przepisami prawa (art. 28 ustawy o dochodach JST), tj. w wysokości uwzględniającej finansowanie nowych zadań jak i zmiany zakresu zadań oświatowych. W ustawie budżetowej na rok 2023, część oświatowa subwencji ogólnej dla JST wynosi 64,4 mld zł. Jest ona wyższa o 11,1 mld zł, tj. o 20,8% w stosunku do kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2022 ujętej w ustawie budżetowej, wynoszącej 53,3 mld zł, a w stosunku do wykonania subwencji za rok 2022 – wyższa o 8,5 mld zł, tj. o 15,2%. W kwocie subwencji oświatowej na 2023 r. zostały uwzględnione nowe zadania oświatowe oraz zmiany zakresu obecnych zadań oświatowych, w tym m. in.:

- skutki zmiany liczby etatów nauczycieli i skutki przechodzące wzrostu o 4,4% wynagrodzeń nauczycieli od 1 maja 2022 r.;
- skutki przechodzące wzrostu wynagrodzenia nauczycieli początkujących oraz zatrudnienia psychologów i pedagogów (standaryzacja) - zmiany z 1.09.2022 r.;
- wzrost o 7,8% wynagrodzeń nauczycieli od 1 stycznia 2023 r.;
- wzrost liczby uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego i kwot dotacji udzielanych z budżetów JST.

Nakłady na oświatę z budżetu państwa systematycznie rosną. W latach 2015-2023 subwencja oświatowa wzrosła o ok. 24,1 mld zł, tj. o 59,6 %.

¹ Dane Eurostat *General government expenditure by function (Education)*

Ad pkt b i c

Wysokość naliczanych środków w ramach wag algorytmu podziału subwencji oświatowej zależy od wartości wag ale również od wysokości standardu finansowego A. W roku 2000 wynosił on 1 933 zł, na rok 2023 jego wysokość wynosi 6 899 zł. Oznacza to, że kwota subwencji na ucznia przeliczeniowego jest ponad 3,5 razy wyższa niż 23 lata temu. W roku 2023 w stosunku do roku poprzedniego standard finansowy A wzrósł o 15,2%.

Ad pkt d

Ministerstwo Edukacji i Nauki podziela stanowisko strony samorządowej dotyczące potrzeby podjęcia rozmów m.in. w obszarze dotowania niesamorządowych jednostek oświatowych.

Zagadnienie powołania grupy roboczej, składającej się z osób wskazanych ze strony samorządowej i rządowej do wypracowania propozycji zmian w zakresie dotowania niesamorządowych szkół i placówek oświatowych, było omawiane na posiedzeniach Zespołu do spraw Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (dalej KWRiST) w dniu 20 kwietnia 2022 r. oraz w dniu 17 maja 2022 r.

Ostatecznie, powołanie grupy roboczej do spraw zmian w ustawie o finansowaniu zadań oświatowych, zostało uzgodnione na dodatkowym posiedzeniu Zespołu do spraw Edukacji, Kultury i Sportu KWRiST w dniu 10 marca br.

W następstwie tych ustaleń, Minister Edukacji i Nauki pismem z dnia 13 marca br. nr DWST-WSST.004.1.2023.BK zwrócił się do Pana Marka Wójcika – Sekretarza Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego z prośbą o wskazanie po dwóch ekspertów z każdej z korporacji samorządowej do grupy roboczej do spraw zmian w ustawie o finansowaniu zadań oświatowych. Z uwagi na brak odpowiedzi, Minister Edukacji i Nauki pismem z dnia 7 czerwca br. ponowił swoją prośbę.

Z powodu braku zgłoszenia członków ze strony samorządowej do tej pory zespół formalnie nie rozpoczął działalności, choć Minister Edukacji i Nauki był i jest gotowy do podjęcia rozmów nad przepisami ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.

Ad pkt e

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na rok 2023 samorządy prowadzące szkoły ponadpodstawowe otrzymały dodatkowe środki finansowe w subwencji oświatowej. Podział subwencji uwzględnia bowiem przejście większego rocznika do szkół ponadpodstawowych od września 2023.

W rozwiązaniach zastosowano następujące wskaźniki zwiększające dla:

- 1) uczniów czteroletnich liceów ogólnokształcących i liceów sztuk plastycznych – 2,99%;
- 2) uczniów pięcioletnich techników – 10,23%;
- 3) uczniów trzyletnich branżowych szkół I stopnia – 3,71%;
- 4) wychowanków internatów i burs – 2,96% w zakresie uczniów technikum, liceum ogólnokształcącego, branżowej szkoły I stopnia i liceum sztuk plastycznych.

Ministerstwo Edukacji i Nauki deklaruje pełne wsparcie i gotowość współpracy z samorządami. Ministerstwo zapewniło wsparcie dla jednostek samorządu terytorialnego w ramach 0,5% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej zgodnie z dokumentem „Kryteria podziału rezerwy części

oświatowej subwencji ogólnej na rok 2023” m.in. na adaptacje dodatkowych pomieszczeń do nauki w szkołach ponadpodstawowych, wzrost zadań szkolnych i pozaszkolnych.

Dodatkowe środki, o które mogą się ubiegać jednostki samorządu terytorialnego, m.in. w celu realizacji zadań inwestycyjnych (w tym oświatowych), zaplanowane są w rezerwach budżetu państwa – ogólnej i celowej.

Podziału rezerwy celowej, ujętej w ustawie budżetowej na dany rok budżetowy w poz. 45 pn. - środki na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego, dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z właściwymi ministrami oraz wojewodami.

Wnioski o pozyskanie środków finansowych w ramach podziału rezerwy ogólnej budżetu państwa są przedkładane przez właściwego dysponenta części budżetowej Prezesowi Rady Ministrów, za pośrednictwem Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Pragnę zauważyć, że Rząd wprowadzał mechanizmy wspierające finansowo jednostki samorządu terytorialnego, m.in. Fundusz Inwestycji Lokalnych. Środki pozyskane w ramach tego Funduszu (łącznie w wysokości 12 mld złotych), wyodrębnionego z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, samorządy mogły wykorzystać na niezbędne inwestycje, w tym oświatowe. W ramach środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych jednostki samorządu terytorialnego otrzymały łącznie ponad **1,3 mld złotych** na inwestycje oświatowe.

Dodatkowo, istniała również możliwość ubiegania się o wsparcie finansowe w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Program ten miał na celu dofinansowanie projektów inwestycyjnych realizowanych przez gminy, powiaty i miasta lub ich związki w całej Polsce. Jednostki samorządu terytorialnego oraz związki jednostek samorządu terytorialnego mogły ubiegać się o bezzwrotne dofinansowanie realizowanych inwestycji. W pierwszej edycji przyznano środki finansowe jednostkom samorządu terytorialnego w łącznej wysokości **2,5 mld zł** na zadania inwestycyjne w dziedzinie oświaty. W drugim naborze do JST na inwestycje oświatowe trafiło ok. **3 mld zł**.

Ponadto pragnę podkreślić, że Rząd podjął decyzję o przekazaniu samorządom, w bieżącym roku, dodatkowo **14 mld zł**. To podobna kwota, jaką samorządy otrzymały w ubiegłym roku (13,7 mld).

Jednostka samorządu terytorialnego mogły również ubiegać się o dofinansowanie inwestycji z budżetu państwa z innych źródeł. Do 15 czerwca br. trwał nabór wniosków w ramach programu Inwestycje w oświacie. Szczegóły dotyczące programu są dostępne na stronie: <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/inwestycje-w-oswiacie--wsparcie-trwajacych-inwestycji-realizowanych-przez-jednostki-samorzadu-terytorialnego-prowadzace-jednostki-systemu-oswiaty>

Rząd RP wyraża gotowość do rozmów nad zmianami w systemie oświaty w szerokim gronie interesariuszy, włączając jednostki samorządu terytorialnego, które są jego niezwykle istotnym elementem.

Z poważaniem,

Z upoważnienia
Ministra Edukacji i Nauki

Dariusz Piontkowski
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/